

חלק רביעי

מתוך הקונטרס

אוצר של יראת שמים

ליקוט מתוך כתבי גדולי עולם צדיקי אמת.

חלק ד', פרקים י' – י"א'

באיזה זמן בכל שנה מתגלה
קדושת ארץ ישראל? מתי מתבטלת
שליטת וממשלת העכו"ם מארץ
הקודש?

הקיבוץ אצל הצדיקים
האמתיים בחו"ל, מחליש את
הקיבוץ בירושלים? או להיפך?

באיזה דרך גם אנחנו
יכולים לקרב את הגאולה
השלימה?

אוצר של יראת שמים חלק רביעי

פרקים י', י"א.

פרק י'. ארץ ישראל ממש תורה ע"ח תניינא.

פרק י"א. 'מראשית השנה' תורה מ' תניינא

נספחים:

זקניך זיאמרו לך משיחות הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל – שיעור בספר המידות
ארץ ישראל גדלות דגדלות מרשימותיו של הרה"ק רבי שלמה זעקסלער זיע"א,
זמוהרנ"ת ז"ל בעצמו לא היה בראש השנה' בירור וליבון השמועה.

מערכת אומן בירושלים.

0773362396

uiny@okmail.co.il

אדונינו מורינו ורבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א נכד רבינו הבעל שם
טוב הקדוש זיע"א אמר "יש אחד שחזא שניים, ושניים שחזא אחד. כשחזא
בכאן, חזא שם גם כן" (מתוך 'חמעשה מחלחם')

הקדמה לחלק רביעי

לאחר שראינו בחלק שני, כי עקר ציונו ומקומו של רבינו הקדוש זיע"א הוא בארץ ישראל, כבר יהיה קל יותר להבין את דבריהם של תלמידי מוהרנ"ת, שיובאו בהמשך, כי מארץ ישראל אין חיוב ליסוע לצינן רבינו הקדוש בחו"ל וכן את דברי התלמידים בדור הקודם, שיסדו את הקיבוץ של ראש השנה במקומו האמיתי והנצחי של אדמו"ר הקדוש מוהר"ן זיע"א, בארץ ישראל, בירושלים עיר הקודש.

אך מאחר וראינו בחלק שלישי, שרבינו הקדוש זיע"א, גם לאחר הסתלקותו, לאחר שזכה להוציא אל הפועל תשוקתו ולהגיע לארץ ישראל, עדיין הוא שורה גם בקברו שבחו"ל וגם שם בגלות, הוא שורה עמנו ועוסק בקיבוץ נשמות נדחי עמו ישראל, עלינו לשאול את עצמנו:

האם בראש השנה, זמן הקיבוץ הגדול של רבינו הקדוש זיע"א, ישנו ענין מיוחד להיות אצל רבינו דווקא בארץ ישראל, או אולי אפשר ואפילו עדיף להיות בסמוך למקום ציונו שבחו"ל?

לפני שנדרש לשאלה זו באופן של 'הלכה למעשה' ובטרם נביא את לשונותיהם של תלמידי רבינו הקדוש מוהר"ן זיע"א שחזרו לנו את דעת רבינו הקדוש בענין, נביא מעט מזעיר ממאמרי אדמו"ר מוהר"ן זיע"א ותלמידו מורינו מוהרנ"ת זיע"א, על הקשר בין ראש השנה, לקדושת ארץ ישראל, ובין הנסיעה והקיבוץ אצל עדיקים אמתיים על ראש השנה, לבין הדרך שלנו להגיע לארץ ישראל ממש.

פתוחה

בפתיחת חלק זה יש לציין, כי הפרקים הבאים בעז"ה, מיוסדים ועמדים בעיקר על ה'רזעפטי' [מרשם] שהשאר לנו אדמו"ר מוהרנ"ת זיע"א וזה לשונו:

"ויותר מזה עין בדברי רבנו זכרנו לברכה בתורה ט' תקונין סימן כ' ובתורה ארץ אכלת יושביה סימן קכ"ט ובתורה מענין אנשים פשוטים על-פסוק ואתחנן בלקוטי תנינא סימן ע"ח ובתורה מי שידע מארץ ישראל בסימן מ' ובתורה של אריכת אפים בלקוטי א' בסימן קנ"ה על-פסוק ומהר משה ויקד ארצה, מה ראה, ארץ אפים ראה ועל ידי זה ויקד ארצה, לשון פיקד יקוד אש שהיה לבו בויער לארץ ישראל וכו' ועוד בכמה תורות. ועין בחדושינו מה שזכרנו השם יתברך לכתב על זה לבאר ולהרחיב הדבור אף כל קדשת איש הישראלי וכל נצחון המלחמה שצריך לנצח בזה העולם, הפל הוא לזכות לבוא לארץ ישראל השם יתברך יזכנו לבוא לשם מהרה ולפעל שם מה שאנו צריכים לפעל בארץ ישראל, באפן שאזכה לשוב אליו יתברך באמת ובשמחה ובטוב לבב ולהתחיל מחדש בעבודתו יתברך להיות פרוצונו וכרצונו רבנו זכרנו לברכה באמת עד עולם והשם יתברך ירחם על כלל עדתו ויביא לנו במהרה את משיח צדקנו ונזכה פלנו לשוב לארצנו לשבת על אדמתנו ולשמח בבנין בית מקדשנו במהרה בימינו, אמן פן יהי רצון. (ימי מוהרנ"ת ח"ב אות א)

אדמו"ר מוהרנ"ת זיע"א שולח אותנו לעיין ברשימת תורותיו של אדמו"ר הקדוש זיע"א בספרו הקדוש ליקוטי מוהר"ן, מהם תתבהר ותתחזק אצלנו ההבנה כי ארץ ישראל היא הפתח והדרך שלנו להתקשר לצדיק האמת, ולחזור על ידי כן בתשובה שלמה ולהתקרב לה' יתברך בשמחה ובטוב לבב. בהקדמה לספר ימי מוהרנ"ת חלק ב', מציין המעתיק, את המקומות העקריים בחידושי אדמו"ר מוהרנ"ת זיע"א, אותם כתב בדרכו לארץ ישראל -

"וחדש בכל מקום בואו חדושי-תורה נפלאים המדברים מגדל מעלת קדשת ארץ ישראל המתיים ומשיבים נפש כל חי באשר יספר בכמה מקומות בספר הזה ותרבה מהם נדפסו בספרו ליקוטי הלכות ארץ חיים חלק ב' שפל הלכה רביעי מהפך הזה נתחדש אז בעת נסיעתו לארץ ישראל עין שם" (ימי מוהרנ"ת חלק ב' הקדמה)

בשני פרקים הבאים נשתדל להביא מעט מחידושו של אדמו"ר מוהרנ"ת זיע"א בליקוטי הלכות על התורות הנ"ל, ונראה את הקשר הברור שראה מוהרנ"ת זיע"א בכל אלו התורות, בין עבודתנו לזכות להגיע לארץ ישראל, לבין עבודתנו בראש השנה. כמובן, שכל החפץ להרחיב עיונו ברברים אלו, יטרח ועיין בעצמו לפחות בחלק מהמקורות שנביא בהמשך דברינו. עלינו לזכור, כי בראש ובראשונה כל עבודתנו בראש השנה, וכל מאווינו בכל השנה כולה, היא להתקרב אליו יתברך בשמחה ובטוב לבב בדרך שמתוים לנו הצדיקים האמתיים. ועיקר התקשרותנו לצדיקי האמת, בכח הלימוד בספריהם הק' ומתלמדיהם הק', הוא כדי שנזכה לשוב אליו יתברך תשובה שלמה ממעמקי הלב. ויהי רצון שבזכות הלימוד והעיון בדבריהם הקדושים והטהורים, יפתח ה' ליבנו לב האבן ויתן לנו לב בשר לעובדו יתברך באהבה ויראה אמיתית לשוב אליו בכל לבבנו ובכל נפשנו.

פרק י'

ארץ ישראל ממש

תורה ע"ח תניינא

”מי שחפץ להיות יהודי באמת ולעלות

ביהדות מדרגה לדרגה, הינו להבין את התכלית האמיתית בכל פעם ביותר, שעל ידי זה מתעוררים לעשות מעשים טובים בכל פעם ביותר, אי אפשר להגיע לכך כי אם על ידי קדושת ארץ ישראל, או על ידי התקרבות אמיתית לצדיק האמת שהתקרבות אמיתית לצדיק אמיתי וקיום עצותיו, היא עיקר קדושת ארץ ישראל. והנה ארץ ישראל ממש עם התקרבות אמיתית לצדיק האמת וקיום עצותיו בודאי טובה גדולה היא, אבל כל זמן שאי אפשר לבוא לארץ ישראל ממש, צריך לדעת שעיקר קדושת ארץ ישראל היא התקרבות אמיתי לצדיק האמת. אבל בלי זאת אי אפשר להרגיש קדשת ארץ ישראל כראוי, אפילו כשנמצאים בארץ ישראל ממש.

גם צריך לדעת כי ארץ ישראל טובה היא לאדם אם כוונתו בעליתו לארץ באמת בגלל יראת שמים וקיום התורה ואם הושב באמת על תיקון נפשו אזי יפיק תועלת גדולה מארץ ישראל כי כל התיקונים שצריך האדם בשביל ההתקרבות אל הקדושה ואל האמת, הם רק על ידי קדושת ארץ ישראל ועל ידי ההתקרבות לצדיק אמיתי וכן כל עליות התפילה, הן רק בארץ ישראל ועל ידי התקרבות לצדיק אמיתי”

(עצות המבוארות להרב הקדוש ר' שמשון בארסקי זצ”ל נכד רבינו הקדוש זיע”א)

באיזה זמן מתגלה קדושת ארץ ישראל? היאך זוכים לתיקון השלם, להתקרב לצדיק אמיתי, בארץ ישראל ממש?

פרק זה מיוסד על קטעים מהספר ליקוטי הלכות בחלק אורח חיים א' הלכות בית הכנסת הלכה ה', שמיזסדת על תורה ע"ח בספר ליקוטי מוהר"ן חלק ב' שמדברת על הדרך לארץ ישראל, ועל ארץ ישראל ממש. בהלכה זו כותב אדמו"ר מוהרנ"ת [בעיקר מאות י"ד עד אות כ"ה] על השייכות בין ראש השנה לקדושת ארץ ישראל, ולעבודתנו להגיע אל ארץ ישראל ממש.

ראש השנה הוא הזמן בו מתגלה קדושת ארץ ישראל

"וזה בחינת ראש השנה, פי בראש השנה נברא העולם, על-כן אז אנו עוסקין לעשות דרך כבושה לארץ ישראל, שכל תקוננו לשוב לשם בקרוב, פי עקר התגלות קדשת ארץ ישראל הוא בראש השנה, כמו שכתוב (שם יא), "תמיד עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה וכו'" פי עקר הדרך לארץ ישראל הוא על-ידי שממשיכין החסד חנם שבו נברא העולם כנ"ל. וזה נעשה בראש השנה, פי זה היום תחלת מעשיך, פי אז נברא העולם בחסדו בעשרה מאמרות, (הלכות בית הכנסת הלכה ה' אות י"ד)

תקונתנו לשוב לארצנו על ידי משיח צדקנו, רק על ידי ראש השנה

ועל-כן אז אנו מגלין מלכותו עלינו, פי הוא הבורא הכל בשבילנו הוא המנהיג הוא השליט ומושל וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו "ועל-כן אנו מתפללין אז הרבה על צמיחת קרן משיח, כמו שאומרים, "שמחה לארצה וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך" פי עקר התקנה לשוב לארצנו על-ידי משיח צדקנו הוא על-ידי קדשת ראש השנה שבו נברא העולם בחסדו חנם, ובו נתגלה בכל שנה ושנה על-ידי ישראל עם קדוש, שהוא יתברך בראה ומאחר שאנו מגלין זאת בנדאי הכל שיה לנו, רק ברצונו נתנה להם מטעם הכמוס עמו יתברך, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו, פי בכל ראש השנה וראש השנה הוא נוטלה מהם ונתנה לנו. (שם, י"ד)

בכל ראש השנה נכנעת מלכות וממשלת הקליפה מעל ארץ ישראל

פי בכל ראש השנה וראש השנה נכנע ונופל הקלפות וממשלת העובדי פוכבים על ארץ ישראל ונתגלה ונמשך קדשת ארץ ישראל לנו עד שנזכה שיקמרו רחמיו ויכניע

ויבטל אותם לגמרי וישוב ויתן הארץ לנו במהרה בימינו: ... ועל-כן מחמת שפראש השנה שבו נברא העולם נמשך החסד הזה, שהוא הדרך לארץ ישראל פנ"ל, על-כן אז הוא עקר התחלת התשובה ועל-כן אז מתחילין עשרת ימי תשובה, כי עקר התשובה הוא על-ידי החסד חנם הזה פנ"ל: (שם, ט"ו)

הנסיעה לצדיק לראש השנה היא הדרך לארץ ישראל

ועל-כן צריכין לנסע לצדיקי אמת על ראש השנה, כי זה החסד חנם שהיה מקנים העולם קדם מתן תורה, שהוא הדרך לארץ ישראל, אין מי שיוכל להמשיכו בעולם כי אם הצדיקים האמתיים הגדולים במעלה שהם ממשיכים זה החסד בעת פשיטותם, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, עין שם. (שם ט"ז)

בראש השנה מקבלים אוצר מתנת חנם, דרך התשובה בפשיטות ותמימות, שהיא הדרך לארץ ישראל

...ועל-כן עקר העבודה של כל ישראל בראש השנה ויום הפפורים וכל עשרת ימי תשובה הוא בפשיטות ובתמימות גמור בלי שום חכמות כלל, כי אז הכל שבין אל האמת ומתפללין וצועקין להשם יתברך מעמק הלב בפשיטות ובתמימות בלי חכמות כלל ומבקשים רק מתנת חנם, כמו שאומרים, לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך כדלים וכרששים דפקנו דלתיך וכו'... כי זה עקר דרך התשובה שמקבלין מהצדיק הגדול האמתי בעת פשיטותו שאז ממשיך בחינת האוצר מתנת חנם, ואז מאיר בישראל דרכיו האמתיים להתנהג רק בתמימות ופשיטות באמת ובאמונה שלמה בלי שום חכמות כלל ולבקש תמיד מהשם יתברך רק מתנת חנם. וגם מתנת חנם אין אנו ראויים לקבל רק הכל בכח וזכות הצדיקים האמתיים שממשיכים האוצר מתנת חנם בעולם בעת פשיטותם, שהוא הדרך לארץ ישראל שבו מחיין ומקיימין הכל וכו', וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל ועין שם בסוף התורה בשיחתו הקדושה שהשיח אחר שגלה התורה הנ"ל שמדבר שם הרבה ממעלת האמונה ותמימות ופשיטות, עין שם היטב כי זה עקר דרך התשובה של כל מי שרוצה לחוס על חייו הנצחיים ולשוב אליו יתברך באמת וזה צריכין בראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה, על-כן צריכין לנסע לצדיקים אמתיים על ראש השנה: (שם, י"ז)

בתחילה זוכים לדרך לארץ ישראל, ואחר כך מגיעים לארץ ישראל ממש.

...כי מבאר בהתורה הזאת שכתב שם בשיחתו הקדושה שאחר התורה הזאת וזה לשונו, "כי למעלה דברנו מבחינת דרך ארץ, הינו הדרך לארץ ישראל אמנם ארץ ישראל בעצמה יש בה גם כן בחינת עשר קדשות וכו' וכל מאמר יש לו יראה בחינת (מהלים קיט), הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך, כי יש יראה למעלה מיראה" וכו' עד כאן לשונו, עין

שם הינו כי יש בחינת עבודה, שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל, ויש בחינת עבודה שהוא בחינה שבאין לארץ ישראל ממש. (שם)

בראש השנה באים לארץ ישראל ממש

וזה בחינת ראש השנה שאז עוסקין להמשיך קדשת ארץ ישראל שנעשה אז בחינת שינה והתעוררות השינה על-ידי השופר, וזהו בחינת הדרך לארץ ישראל, שהוא בחינת שינה, בחינת הנהגת הפשיטות הנ"ל שעל ידו ממשיכין הקסד חנם הנ"ל, שעל-ידי זה הולכין לכבש ארץ ישראל, וזהו בחינת הדרך לארץ ישראל ואחר כך זוכין להתעוררות השינה על-ידי השופר, וזהו בחינת שבאין לארץ ישראל ממש, פי המשכת המחין, שהוא התעוררות השינה על-ידי השופר, זהו בחינת ארץ ישראל ממש, פי עקר המחין בארץ ישראל, פי אין חכמה בחכמת ארץ ישראל... וזהו זוכין בשבאין לארץ ישראל שיש שם עשר קדשות שהם בחינת עשרה מאמרות וכו', עין שם ועל-פני עקר כבישת ארץ ישראל היה על-ידי קול שופר, פי פשנכסו ליריחו, שהוא תחלת פניסתם לארץ ישראל תקעו בשופר, כמו שכתוב ביהושע, פי תקיעת שופר, שהוא בחינת התעוררות השינה המשכת המחין, שהוא המשכת התורה, זהו בחינת שבאין לארץ ישראל ששם עקר המחין והתורה כנ"ל: (שם)

אנו מצפים על ביאת משיח שישיבנו לארץ ישראל ע"י ראש השנה

פי על-ידי הקסד חנם שבו נברא העולם, על-ידי זה עושין דרך לארץ ישראל שהוא הכנעת האויבים והשונאים הרוצים למנע מלכוא לארץ ישראל האומרים לסטים אתם וכו' שכל זה הוא בחינת מלכות דוד משיח שלחם מלחמת ה' לכבש ארץ ישראל וכן אנו מצפים בכל יום על ביאת משיח שישיבנו לארץ ישראל. והכל בכח הקסד חנם הנ"ל שבו נברא העולם, שהוא הדרך לארץ ישראל וכל זה הוא בחינת ראש השנה, יום תרועה, שינה והתעוררות השינה, על-ידי השופר, שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל וארץ ישראל ממש כנ"ל (שם כ"ב)

היוצא מדברי מורינו מוהרנ"ת זיע"א, כי דברי רבינו הקדוש זיע"א בתורה ע"ח תניינא לגבי הדרך לארץ ישראל ולגבי עשר הקדושות שבארץ ישראל ממש, שייכים ביותר אל עבודתינו בראש השנה. כי בראש השנה מתגלה קדושת ארץ ישראל על ידי דרכי הפשיטות וחתמימות שנוהגים בהם אז כלל ישראל. ועל כן, בראש השנה מתגלה הדרך לארץ ישראל. עבודתינו ועבודת הצדיקים שאנו נוסעים אליהם בראש השנה, היא לזכות לארץ ישראל ממש, ולהסיר את ממשלת העכו"ם ששולטת שם בזמן הגלות, ובראש השנה אין להם שליטה עליה כי אז מתגלה כי ארץ ישראל היא בידו של הקב"ה, והיא ניתנת לנו במתנת חנם

'ארץ ישראל גדלות גדלות'

מרשימותיו של מו"ר עט"ר הרה"ק שלמה זוקסלר זיע"א.
תלמידו הגדול של מוה"ר הקדוש רבי אברהם ב"ר נחמן זיע"א

"הצדיקים אינם רוצה להוציא יושבי א"י להיות אצלם על ר"ה, ועל כורחך גם אצלו ז"ל אינו מחויב ויכולים לקשר את עצמו במחשבה... כי כוונתו הקדושה היתה על כל יושבי חו"ל אנ"ש, שהיו סמוכים למקומו, מה שאין כן על יושבי ארצינו הקדושה... ואע"פ שמותר לצאת, אינה מידת חסידות"

"...ועיין בליקוטי הלכות (תפילין ה"ה, ב"ד, ראה לקמן) כי תפילין וארץ ישראל וקדושת ראש השנה הם בחינה אחת וכמו שכתוב 'תמיד עיני ד' אלוקיך בה מראשית השנה' וגו'. על כן ראש השנה הוא בחינת קדושת ארץ ישראל. ועל כן מצינו כי גם מוהרנ"ת ז"ל בשנת תקפ"ב בקיץ נסע לארץ ישראל על מנת לחזור אף על פי שעל כן לא היה בראש השנה תקפ"ג באומן. וגם רבינו הקדוש ז"ל היה בראש השנה תקנ"ט בארץ ישראל שבא לשם בערב ראש השנה"

(מהערתיו על חיי מוהר"ן, על פי העתקה, ועיין עוד בנספח בסוף הקונטרס)

"כֵּן מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רֵבֵנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן מ' הַמֶּתְחִיל מִי שִׁיזְדַּע מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עֵינַי שָׁם, מְבֹאֵר שֶׁשֶׁם שֶׁתְּפִלִּין וְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה יֵם בְּחִינָה אַחַת, עֵינַי שָׁם, הֵינּוּ כִנּוּ"ל: (ליקוטי הלכות, תפילין ה' אות כ"ד)

פרק י"א

"מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה"

תורה מ' תניינא

כמוני ממש

”ואמר: זהו החסרון שלכם, שנדמה לכם

שעקר גדולת והשגת הצדיקים הגבוהים הוא רק מצד הנשמה הגבוהה שיש להם כי באמת לא כן הדבר, רק כל אחד ואחד יכול לזכות לבוא למדרגתי להיות כמוני ממש (שיחות הר”ן קס”ה)

אחר שאמר התורה תשעה תקונין הנ”ל [תורה כ'] ושם מדבר הרבה ממעלת ארץ ישראל שזה עקר נצחון המלחמה כשזוכין לבוא לארץ ישראל וכו', ובפרט בעת שאמר התורה באר הדבר יותר, כי אז התחיל בהתחלת התורה תכף לדבר מארץ ישראל. ואמר בזו הלשון מי שרוצה להיות יהודי, דהינו לילך מדרגא לדרגא אי אפשר כי אם על ידי ארץ ישראל וכשמנצחין המלחמה אז נקראין איש מלחמה כי קדם שמנצחין המלחמה אז אל יתהלל חוגר כמפתח רק כשמנצחין המלחמה אז הוא איש מלחמה. (חיי מוהר”ן ט”ו)

מקדם כי קדם שְׁהִיָּה בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל הִיָּה מִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וּפְעַם אֶחָד הִתְוַעַד יַחַד עִם אִישׁ אֶחָד. וְנִתְעוֹרַר לוֹ תְּשׁוּקָה גְּדוּלָּה לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְהִבִּין שֶׁזֶה הָאִישׁ הִיָּה בּוֹדֵאֵי אֶצֶל הַצְּדִיקִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְשָׂאֵל אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ. וְכֵן הָוָה. כִּי סִפֵּר לוֹ שֶׁהִיָּה אֶצֶל כָּמָה צְדִיקִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ'. (וְעֵינַי עֲגִינָן זֶה בְּשִׂיחוֹת שֶׁלוֹ חַי מוהר”ן נ”ד) נִמְצָא שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הָאִישׁ שְׁזוֹכָה לְעֵינַיִם הַנִּלְ שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא מְסַתְּכָל נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל אֶפְלוֹ בְּחוּץ-לְאֶרֶץ, עַל-יְדֵי זֶה חוֹזְרִים וּמִשְׁתּוֹקֵקִים בְּיֹתֵר לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ. (ליקוטי הלכות הלכות ברכת המזון ד')

ואחר שגמר התורה [תורה כ'] אחר כך בעת השיחה שאלתי אותו מה כוננתכם במה שאמרתם שארץ ישראל היא גדולה כל כך ושזה עקר נצחון המלחמה. וגער בי וענה ואמר כוננתי ארץ ישראל הזאת בפשיטות עם אלו הבתים והדירות ואמר בלשון אשכנז בזו הלשון: ”איך מיין טאקע דאס ארץ ישראל מיט דיא שטיבער מיט דיא הייזער”. כלומר שכל כוננתו במה שהאריך במעלת ארץ ישראל כוננתו כפשוטו על ארץ ישראל הזאת שבני ישראל נוסעים לשם, שרצונו שכל איש ישראל כל מי שרוצה להיות איש ישראל באמת יסע לארץ ישראל... פעם אחת כשספר רבנו זכרונו לברכה מעצם המניעות והסכנות שהיה עליו בסטאמבול ואיך שהיה בסכנה גדולה קדם שבא לארץ ישראל וכו' אז ענה ואמר לנו שאנחנו יכולים לבוא לארץ ישראל בנקל. כאומר שעלינו לא יתגברו מניעות כאלה וסכנות כמו שהיו עליו, ואם נרצה נוכל לבוא לארץ ישראל בנקל. (חיי מוהר”ן ט”ו)

לאחר שראינו בפרק הקודם כי עבודתנו בראש השנה לזכות לארץ ישראל ממש, נביא עתה קטעים נוספים מליקוטי הלכות, המיוסדים על תורה מי בליקוטי מוהר"ן חלק שני, ועוסקים בענין הקיבוץ אצל הצדיק האמת בראש השנה, שממנו נמשכת קדושת ארץ ישראל, ובכחו זוכים לארץ ישראל ממש. מבין הדברים יתבאר, כי עיקר המעלה להיות בראש השנה בארץ ישראל, היא דווקא כשמתקבצים יחדיו עם הצדיקים האמתיים, ובפרט שארץ ישראל היא מקומו של הצדיק האמת הגדול במעלה, שאצלו מתגלה ביותר ענין זה.

קיצור ליקוטי מוהר"ן

[כדי לא להעמיס על המעיין הבאנו פה את לשונו הזחב של אדמו"ר מוהרנ"ת, מספרו 'קיצור ליקוטי מוהר"ן' שחזא קיצור ותמצות של תורה זו.]

א. מי שזוכה להיות אצל צדיק אמיתי בראש השנה, ממשיך בכל מקום שמסתכל אוירא דארץ ישראל.

א. מי ש'יודע מארץ-ישראל שטעם באמת טעם ארץ ישראל. הוא יכול להפיר באחר אם היה אצל צדיק על ראש השנה אם לאו. פי מי שזוכה להיות אצל צדיק אמיתי על ראש השנה אז בכל מקום שהאיש הזה מסתכל נעשה אותו האויר בבחינת אוירא דארץ-ישראל. ועל כן מי ש'יודע מטעם ארץ-ישראל כל אחד לפי ערכו הוא מחייב להרגיש טעם ארץ-ישראל כשפוגע ומתועד יחד עם זה האיש שהיה אצל צדיק אמיתי על ראש-השנה. פי על ידו נעשה האויר בבחינת ארץ-ישראל כנ"ל:

ב. עיקר מעלת ארץ ישראל היא רק על ידי השגחת ה' יתברך

ב. עקר מעלת קדשת ארץ-ישראל הוא רק על-ידי השגחת השם יתברך. מחמת שהשם יתברך מסתכל בה תמיד כמו שנאמר: "תמיד עיני ה' אלהיה בה מראשית השנה" וכו' ועינים על שם החקמה נאמר. ועל-ידי-זה ארץ ישראל מקדשת ואוירה מחכים:

ג. הקיבוץ אצל הצדיק האמת מגלה את קדושת ארץ ישראל, על ידי

החתפאות שמתפאר ה' יתברך בישראל

ג. הצדיק האמת שעוסק לקרב בני אדם להשם יתברך הוא עקר ההתפאות שהשם יתברך מתפאר בישראל (שזה בחינת תפלין שלו יתברך), פי על ידו כל ההתקרבות וההתפאות. ועל כן מי שמסתכל בו ועקר הדבר בשעת הקבוץ מהבאים אליו לשמע דבר ה' וביותר בראש-השנה שאז הוא זמן הקבוץ הגדול ביותר ואזי ההתפאות גדול ביותר, מחמת שמתקבצים הרבה בני אדם החפצים להתקרב אליו יתברך. ואזי נתגדל ונתוסף פאר ויפי הצדיק פי הוא בעצמו עקר ההתפאות כנ"ל. ואזי מי שמסתכל בזה הצדיק האמיתי זה בחינת שמסתכל ורואה באור התפלין של השם יתברך ואזי הוא מקבל על ידי זה זוכה לבוא לאמונה שלמה כי האמונה תולה בפה של אדם. ואזי בכל מקום שהוא מסתכל נמשך בחינת קדשת ארץ-ישראל בחינת אוירא דארץ-ישראל מחכים: (קיצור ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה מ')

ליקוטי הלכות על תורה מ' תניינא.

ראש השנה הוא זמן הקיבוץ אצל צדיקי הדור, ממשיכים קדושת ארץ ישראל

פי בראש השנה אז הוא עקר קבוץ ועליית כל ההתפארות של ישראל שמתקבצין כלם אל הצדיקים שבדור וכנ"ל. וזה בחינת שופר לשון שפרא כמו שכתוב שפרו מעשיכם. הינו בחינת התגלות היפי וההתפארות שמתגלה בראש השנה כנ"ל. ומשם נמשך התאדמות פני התוקע על-ידי שמאיר בו בחינת קבוץ ההתפארות הזאת בבחינת אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניו יהלכון. אור הפנים הינו ההתפארות הנ"ל שעולה לפניו יתברך על-ידי תקיעת שופר וזהו בשמך יגילון כל היום וכו'. כי תפארת עצמו אמה וכו' וכנ"ל... ועל-ידי זה ממשיכין קדשת ארץ-ישראל כנ"ל" (או"ח חלק ב' הלכות ברכהמ"ז הלכה ד' אות ה')

בראש השנה מתגלה קדושת ארץ ישראל

"כי אז בראש השנה הוא עקר התגלות ההתפארות כנ"ל ועל-כן אז עקר התגלות קדשת ארץ-ישראל כמו שכתוב תמיד עיני ה' אל קיף בה מראשית השנה וכו' וכנ"ל ועל-כן אז מזוהר הפתוח לאכל ולשתות בשמחה פי סודות ה' הוא מעזבו על-ידי ההתפארות שמתקבל אז מאתנו כנ"ל שעל-ידי זה נעשה קדשת ארץ-ישראל" (שם אות ו')

שלימות קדושת ארץ ישראל על ידי הצדיקים המגלים ההתפארות שמתפאר ה' עם ישראל

"כנגד שלש בחינות של המשכת קדשת ארץ-ישראל המבארין בהתורה הנ"ל. פי מבאר שם שעל-ידי ההתפארות שה' יתברך מתפאר בישראל. על-ידי זה נעשה קדשת ארץ-ישראל על-ידי הסתכלות עיני ה' יתברך שם.... ועל-כן כשנמשך קדשת ארץ-ישראל על-ידי ה' יתברך על-ידי הסתכלות עיניו יתברך שמו בעצמו עדין אין הקדשה בשלמות כל כף. פי עקר המשכת הקדשה למטה בשלמות הוא על-ידי בני-אדם דיקא פידוע. ועקר תלוי בהצדיק. ועל-כן כשהצדיק מקבל זאת ההתפארות וזוכה לעיני ה' הנ"ל. עד שזוכה לתמיכה קדשת ארץ-ישראל על-ידי הסתכלות עיניו. אז נמשך ונתגלה קדשת ארץ-ישראל בשלמות גדול ביותר." (שם י"א)

הקיבוץ אצל הצדיקים בחו"ל אינו גורע מקדושת ארץ ישראל, אלא מוסיף עליה

נמצא שעל-ידי זה האיש שזוכה לעינים הנ"ל שפכל מקום שהוא מסתפל נעשה בחינת ארץ-ישראל אפלו בחוץ-לארץ. על-ידי זה חוזרים ומשתוקקים ביותר לארץ-ישראל ממש. פי נתגלה קדשת ארץ-ישראל ביותר על-ידי זה האיש. פי זה כלל שהקדשה כל מה

שנמשכת למטה יותר לקדש ולטהר מקומות החיצונים יותר. אין הקדשה נגרעת על-ידי זה חס ושלום אדרבא נתוסף עליו אור גדול ונפלא יותר ויותר בכפלי כפלים. ועל-כן כל מה שממשיכין קדשת ארץ-ישראל בחוץ-לארץ יותר ויותר על-ידי בחינת עינים הנ"ל של כל אדם ואדם פנ"ל. על-ידי זה נתוסף אור גדול בארץ-ישראל בעצמה יותר ויותר. ועל-כן מרגישין יותר ויותר טעם ארץ-ישראל ומשתוקקים לארץ-ישראל ביותר. (שם)

עיקר מקום הקיבוץ הוא בארץ ישראל וזהו עיקר ראש השנה

...וכן מזכירין בראש השנה בפסוקי שופרות כל ענין מתן תורה, כי קול שופר שהוא בחינת קבוץ הנדחים, דהינו להחזיר כל הרחוקים לה' יתברך, זה זוכין על-ידי התורה שממשיכין פנ"ל, שעל-ידי זה זוכין לארץ-ישראל ששם עקר הקבוץ והתקון של כל הנדחים והאובדים. בבחינת והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים וכו' והנדחים וכו' והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים וכו"ל. נמצא בראש השנה יום תרועה אז מגלין קדשת ארץ-ישראל על-ידי השופר שתוקעין שהוא בחינת מתן תורה, דהינו התורה שממשיכין אז ברחמים ותחנונים שמרבין בימים אלו פנ"ל, שעל-ידי המשכת התורה בבחינה זו, על-ידי זה זוכין לארץ-ישראל פנ"ל, שזהו עקר בחינת ראש השנה להמשיך קדשת ארץ-ישראל שהוא בחינת מלכות דקדשה שעוסקין לנסרה ולבנותה בראש השנה וכו"ל. כי עקר קדשת ארץ-ישראל נמשך מראש השנה בבחינת תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה הנאמר בארץ-ישראל. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה: בראש השנה נדון מה יהא בסופה. שבראש השנה נמשך עיני השגחתו יתברך על ארץ-ישראל על כל השנה כלה שזהו עקר קדשת ארץ-ישראל, כי עקר קדשתה על-ידי עיני ה' כמבאר במקום אחר וכו"ל: (הלכות סעודה הלכה ב אות ז')

ארץ ישראל היא למעלה מדרך הטבע

"שלא כמו המרגלים שלא האמינו בה' יתברך שיטן להם ארץ-ישראל שהוא מקור הברכות בלא דרך הטבע כלל. ואמרו שרוצים דוקא לרגל את הארץ לכבש ארץ-ישראל מקור הברכה על-פי דרך הטבע כמו שאר העובדי כוכבים ששולחין מרגלים למקומות שרוצין לכבשן. אבל באמת אנו צריכים להאמין בה' שיכבש לנו ארץ-ישראל בלא מרגלים כלל." (הלות ברה"ז הלכה ה' י"ח)

זקינך ויאמרו לך.

משיחות מעתיק השמועה הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל מתוך שיעור מוקלט בספר המידות ערך ארץ ישראל, אות ז'.

ר' לוי יצחק מקריא מספר המידות: - "מי שיודע מארץ-ישראל, שטעם באמת טעם ארץ-ישראל, הוא יכול להפיר באחר, אם היה אצל צדיק אמתו על ראש-השנה אם לאו. כי מי שזוכה להיות אצל צדיק אמתו על ראש-השנה, אזי בכל מקום שהאיש הזה מסתכל, נעשה אותו האויר בחינת אויר ארץ-ישראל.

ועל-כן מי שיודע מטעם ארץ-ישראל, כל אחד כפי ערכו, הוא מחיב להרגיש ארץ-ישראל, כשפוגע ומתועד יחד עם זה האיש, שהיה אצל צדיק אמתו על ראש-השנה, כי על-ידו נעשה האויר בבחינת ארץ-ישראל כנ"ל.

תלמיד- [זה נראה שהצדיק וארץ ישראל הם דבר אחד].

ר' לוי יצחק- דבר אחד! כיוון שזה היה אצל צדיק, כל מקום שהוא מסתכל נהיה ארץ ישראל.

[האם זהו המקור של ר' אברהם ב"ר נחמן, שמארץ ישראל לא צריך ליסוע? (שלא צריך ליסוע מארץ ישראל לחו"ל לאומן לראש השנה)] - הוא לא אמר שאסור ליסוע, הוא אמר שאין חיוב.

- [נראה שיש שייכות עם הענין של ארץ ישראל, 'נהיה ארץ ישראל'] - כן כן. [האם דיבר פעם מהתורה הזו? (ר' אברהם ב"ר נחמן)] כן, אתה רואה בעצמך, ר' מאיר טעפליקר, הוא לא היה עני... היה גר בארץ ישראל, הוא קבור בצפת. פעם אחת בעשר שנים היה נוסע לאומן, פעם בעשר שנים. הוא יכל ליסוע בכבוד, לשבת במחלקה ראשונה בכבוד, והוא נסע רק פעם בעשר שנים, פעם בעשר שנים. רבי שמעון, (תלמידו

ומשמשו של רבינו הקדוש מוהר"ן זיע"א) יכל להיות בראש השנה, הוא חיתן את בנו, עשה שידוך (באומן), שם הוא מצא שידוך. זה שגעזנות, אנשים, זה דבר משוגע... (מה שאנשים נוסעים מארץ ישראל לחו"ל לאומן בתורת 'חיוב') אף פעם לא נסעו, תלמדו כבר, ארץ ישראל הוא ענין אחר לגמרי. ככה נראה מכל הדיבורים, ר' אברהם ב"ר נחמן נסע, הוא אמר אני נוסע בשביל תורה דרבים! [ארץ ישראל שייך לענין הצדיק, אז מארץ ישראל כבר לא צריך ליסוע?] כן!

[מי שמתנגד על ארץ ישראל מתנגד על הצדיק'] מי מדבר על מתנגדים?... לרבי יש שייכות עם ארץ ישראל, תשמע... מי יכול לחלוק על ארץ ישראל? ר' אפריים ב"ר נפתלי, נסע כל השנים. ר' אברהם ב"ר נחמן, גם נסע כל השנים... אבל חוץ מהם אף אחד לא נסע! היו פה הרבה, מאיר אנשין... גדליה ברגר... אף אחד לא נסע מפה! אף אחד לא נסע מארץ ישראל... זה לא היה קשה... זה שלא נסעו, אין זה מפני המרחק, או בגלל הטירחה. הרי היו שהגיעו ממקומות רחוקים יותר, קווקאז רחוקה כשאלף קילומטר, ונסעו! נסעו! ממקומות הרבה יותר רחוקים מארץ ישראל נסעו, רק מפה לא נסעו, לא מפני המרחק, רק שזה ארץ ישראל!! , זה ארץ ישראל! ר' מאיר טעפליקער היה אדם גדול! פעם בעשר שנים הוא נסע, היה שלוש ארבע שנים. הוא יכל ליסוע כל שנה! ר' אברהם ב"ר נחמן הרי נסע כל שנה. ור' מאיר לא נסע רק פעם בעשר שנים.

[משאר ארצות בן הגיעו לקיבוץ?] כן! וודאי שהגיעו! הגיעו מפולין, מרומניה, מקווקאז, מקומות רחוקים הרבה יותר. ממקומות רחוקים ממש הגיעו לראש השנה!, מדוע מפה לא? לא מחמת המרחק והטירחה... הם אחזו שמפה אין חיוב ליסוע... מפה אין חיוב ליסוע כמו מחו"ל. ר' אברהם ב"ר נחמן היה אדם חולה, הוא נסע עשרים שנה! והוא עצמו אחז כך, שמפה אין חיוב ליסוע, הוא לא אמר שאסור ליסוע הוא אמר שמפה אין חיוב... היה קיבוץ יפה פה בראש השנה...

נספח

זמזמהרנ"ת ז"ל בעצמו,
לא היה בראש השנה'
נסיעת אדמו"ר מזהרנ"ת זיע"א לארץ
ישראל בראיית תלמידי תלמידין הק'.

בירור וליבון השמועה על פי הערותיו של מו"ר עט"ר
הרה"ק רבי שלמה זועקסלער זיע"א.

ב'אוצר של יראת שמים חלק ראשון פרק ב', התבאר כי מוהרנ"ת בעצמו, שיסד את הקיבוץ באומן בראש השנה, לא היה באומן בראש השנה תקפ"ג. כמו כן, מוהרנ"ת עצמו היה מוכן לעקור דירתו לארץ ישראל בקביעות, גם במחיר שלא יוכל ליסוע בכל שנה לראש השנה לאומן [וכפי שאכן הורה לבנו שיעשה כן כשיגיע לגיל שישים כידוע, ואכמ"ל, ויתבאר במקום אחר]. והבאנו מכך סמך להבנתו של מוהרנ"ת בדברי רבינו הקדוש מוהר"ן זיע"א, לגבי קדושת הצדיק וקדושת ארץ ישראל שהם קדושה אחת, עד שראוי לוותר על השהות באומן בחו"ל בראש השנה לטובת השהות בארץ ישראל.

כפי שצויין שם, לא חשבנו להביא ראייה או סמך מעצמנו, על פי דברי מוהרנ"ת או ממעשיו, כי אין מטרתנו בגליון זה, להביא ראיות ודיוקים להוכיח מהם את המסורת שעברה מדור לדור, כי אם רק להסביר ולבאר את דברי תלמידי רבינו הדורות הקודמים שהתייחסו לנושא ראש השנה בארץ ישראל, בירושלים עיר הקודש. אלא שאת הסמך ממוהרנ"ת, הבאנו כדי לבאר את דעתו של חז"ל מקמאי, קדוש עליון איש טהור עיניים צדיק אמת, תלמידו של איש הא-לוקים הרה"ק רבי אברהם ברבי נחמן זיע"א שהיה משבח בפני תלמידיו באומן את הצדיק הקדוש והטהור שהשאיר אחריו בירושלים, הלא הוא הרה"ק הצדיק רבי שלמה וועקסלר זיע"א. שלמד כך מדברי מוהרנ"ת.

לפני שנביא את דבריו של רבי שלמה זצ"ל לגבי הראיה ממוהרנ"ת, נציין שאף רבי שלמה זצ"ל, לא הביא ראייה ממוהרנ"ת כדיוק שניתן ללמוד ממנו הלכה מחודשת. אלא שבא למצוא סמך וראיה למסורת הברורה שקיבל מגדולי תלמידי רבינו הקדוש מהדור הקודם. וכפי שכבר פירסמנו [הזהיר לעשות כרוז תש"פ] את הערתו מהספר עלים לתרופה-

"על לשונו של מוהרנ"ת- "פי ראש השנה שָׁלְנוּ גְדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי הַשָּׁמַיִם יִתְפָּרֵף שְׁאִין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ" מציין רבי שלמה וקסלר זצ"ל-

"לענ"ד היינו לאנשי חו"ל, ולא ליסע מארץ ישראל ח"ו לחו"ל על ראש השנה כי שמעתי בפירוש כן מדברי אנ"ש שליט"א"

(הזהיר לעשות כרוז תש"פ, העתקה מכתב יד קודשו)

גם שם, בהמשך ההערה הנ"ל, מוסיף רבי שלמה זצ"ל להסביר כי דברי מוהרנ"ת במכתבים, בהם מחזק את בנו להגיע לאומן לראש השנה, אינם סותרים את המסורת כי מארץ ישראל אין כוונת רבינו הקדוש שיסעו לשם. ונהוא מביא לכך סימוכים מדברי רבינו הקדוש בעצמו-

"זכבר אמר רבינו ז"ל כי ארץ ישראל גדלות גדלות על כן היא גדול מדבר הגדול שבחו"ל."

(הזהיר לעשות כרוז תש"פ, העתקה מכתב יד קודשו)

רבינו הקדוש אמר, כמבואר בספר שבחי הר"ן, שנסיעתו לארץ ישראל היא גדלות גדלות ועל כן מסביר רבי שלמה זצ"ל: הקיבוץ בראש השנה בארץ ישראל, הוא גדול אף מהדבר הכי גדול בחו"ל- ראש השנה באומן. את אותם המעטים מאנ"ש, שאכן גרו אז בארץ

ישראל, והתקבצו בראש השנה בירושלים. (החל משנת תרס"ה) מכנה רבי שלמה 'כת קטנה בארץ ישראל', ומסביר שאין חסרון בכך שאינם נמצאים במקום הקיבוץ הגדול יותר באותה תקופה, באומן שבחו"ל-

"ואמרו חז"ל בנמרא ירושלמי (נדריים פ"ז סוף ה"ה) שחביב לה' יתברך יותר כת קטנה בארץ ישראל מסנהדרי גדולה בחו"ל ולכן נראה עדיף כת קטנה."

את דבריו המלאים והמפורשים של רבי שלמה בעצמו לגבי החיוב להתקבץ בירושלים בראש השנה, עם תלמידי רבינו הקדוש הנמצאים בארץ בקודש, ניתן למצוא בקונטרס 'הזהיר לעשות כרוז לשנת תשפ"א'.

לאחר הקדמה זו יהיה בנקל יותר להבין את הערותיו של רבי שלמה לגבי ה'ראיה ממהורנ"ת'-

"ומסתמא היינו לאנשי שלומינו שבחו"ל, כי מארץ ישראל גם הטובים ביניהם ומוהרנ"ת ז"ל בעצמו, לא היו בראש השנה, בעת שנסע (מוהרנ"ת) לארץ ישראל בקיץ תקפ"ב שנשתהתה הנסיעה נ"ב ימים ואחר כך חזר לחו"ל אחר שהיה שם בארץ ישראל בחמשה שבועות, כמובא בספר ימי מוהרנ"ת חלק ב'. וכתב שם אות קג"ם וקד"ם (קנ"ח קנ"ט), שהיה לו לשמחה מה שנתעכב כשמנה ימים בחיפה, שבא רבינו ז"ל שם תחלה כו'. וכתב שם אות זק"ן (קע"ד), שהיה אז בראש השנה תקפ"ג בספינה ורקד ביום שני דראש השנה הרבה בשמחה רבה ובאו ערב יום כיפור לקושטנדינה ובא ביום ה' פרשת וישלח לביתו בשלום ובשמחה"
(כתי"ק, על המילים- 'ומתקבצים יחד על ראש השנה', בשולי הספר עלים לתרופה)

בעמוד הבא, מציין רבי שלמה על הוראתו של מוהרנ"ת לבנו להגיע בכל שנה ושנה לראש השנה לאומן-

"בלי ספק כן היה כל זמן שהיה בחו"ל ולא בעת שיבא מחו"ל להבדיל, לארץ הקודש. על כך בלי ספק לא כיון שמארץ הקודש יסע לשם כי קדושת ארץ הקודש אחת עם קדושת הצדיק כמובא בהלכות שלוחין ה' אות מ"א". (כתי"ק, על המילים "שגם אתה תהי' נמנה בימי ראש השנה וכו' כל ימי חיך" בשולי הספר עלים לתרופה)

כמה נקודות שיאירו ויבהירו לנו את דברי הרה"ק רבי שלמה וקסלר זצ"ל הנ"ל-

- אדמו"ר מוהרנ"ת זיע"א, כותב במפורש בהקדמה לספרו 'ימי נתן' (שנקרא היום 'ימי מוהרנ"ת'), כי הוא כותב למען ידעו רעיו ויוצאי חלציו, כמה צריך להתחזק ולבוא לארץ ישראל, כך שמובן מדבריו שלא כתב סתם לעצמו לזכרון בעלמא, אלא כדי להורות דרך לתלמידיו ולממשיכי דרכו.

- מצינו אין ספור פעמים בספריו ובמכתביו של מוהרנ"ת, כי הוא מעורר על החיוב להיות באומן בראש השנה במקום גניזתו הקדושה. לכן, היה נראה פשוט שגם ביומנו המפורט שכתב על נסיעתו לארץ ישראל, נמצא לפחות איזכור, על כך שהוא חפץ ומשתדל בכל עת להגיע בחזרה לראש השנה לאומן. או שנמצא איזה ביטוי המורה על כיסופיו העזים גם בעת המוכרח לו ליסוע לארץ ישראל, להגיע לאומן. או לפחות איזה מילה שתאשר שכאשר בסופו של דבר לא הגיע לאומן, נגרם לו איזה צער מכך והוא מתחזק ושמה למרות זאת וכדומה. אך למרבה ההפתעה, פעם אחת בלבד מציין רבי נתן בכל סיפור הנסיעה, את האפשרות שנוצרה שאולי יוכל להגיע לאומן לראש השנה-

"והודיעו לנו תכף ויש ספינות הרבה לסטנבול ושארכבוע אנשים מהם שכתרו פכר ספינה לסטנבול בסוף ח' דוריס מכל נפש, ויש עוד ספינות שיכולים לשפר בפחות והנה עלי שמחה גדולה וכן הנה שהנה בנדי לשפר ספינה ביום רביעי, ולילך ביום חמישי מיד והנה אפשר שאגיע על ראש השנה לאומן אבל נתעפכתי מחמת אנשי חברתנו של הספינה, ואפדתי ספינה זאת פי הלכה ביום ה' בפקר ועל ידי זה נתעפכתי באלפסנדריא קרוב לשלשה שבועות ולא יצאנו משם עד יום ראשון פרשת שופטים, והנה לנו שם יסורים גדולים מגדל העכוב פי פכר שכתרו ספינה תכף בפרשת עקב אך הקפיטאן הטעה אותנו שאמר שילך בסמוך ואחר כך עכב אותנו הרבה והנה לנו צער גדול, והכתנו לדון עמו לפני הקונסולר, ויצא המשפט מעקל מנו"

לא זאת בלבד, שמוהרנ"ת לא כתב אף לא מילה אחת אודות השתדלות וכיסופים להגיע לאומן, אלא אף כשנמנעה מאיתו האפשרות היחידה לזרז את הנסיעה ולהגיע לאומן, הוא לא ראה לנכון לכתוב ואף לא ברמז, אודות ההפסד הגדול שנגרם לו, שלא יוכל להגיע לראש השנה באומן. מוהרנ"ת בחר להשאיר ביומנו רק את תיאור הצער המשותף לו ולחבריו לנסיעה, מהייסורים והעיכוב הגדול שגרם להן הקפיטאן ומהמשפט המעוקל שיצא מהקונסול.

- רבי שלמה זצ"ל, מאיר את עינינו לדברים שמוהרנ"ת כן טרח לכתוב, הוא כן טרח לכתוב על השמחה הרבה שהיתה לו בארץ ישראל כשנתעכב שם שמונה ימים... הוא כן טרח לכתוב על השמחה הגדולה שהיתה לו בראש השנה על הספינה. בשני אלו המקומות, לא השאיר לנו מוהרנ"ת אף לא רמז, על כך שהיה במחשבתו שהוא חייב ומשתוקק להגיע מארץ ישראל לראש השנה באומן. גם בשעת כתיבתו את היומן, ואף לאחר מכן כשאכן התברר לו שלא זכה להגיע לראש השנה מחמת העיכובים השונים, לא הוסיף על כך לא מילה ולא חצי מילה.

- המסקנה העולה ממעשיו של מוהרנ"ת ומהדברים שכתב ביומנו, היא ברורה. רצונו היה להנחיל דרך לדורות, להורות את הדרך אשר ילכו בה לארץ ישראל. בדרך שהולכים בה לארץ ישראל, לא חושבים ומצטערים על הריחוק ממקום הצדיק בחו"ל, אפילו לא כשמדובר בראש השנה. כדי להבין את הסיבה לכך, מציין ר' שלמה זצ"ל את דברי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות 'קדושת ארץ הקודש קדושה אחת עם קדושת הצדיק'. ההוראה כי אין להצטער על הריחוק ממקום הצדיק בחו"ל, היא כי הריחוק איננו בנמצא. אין הכוונה, שקדושת הצדיק נדחית מפני קדושת ארץ ישראל, לא כך עולה מדברי מוהרנ"ת. אלא שקדושת ארץ ישראל היא בעצמה קדושת הצדיק ועל כן היא מקומו של הצדיק שאמר 'המקום שלי הוא רק ארץ ישראל'.
- עוד נקודה שדורשת ביאור: יש להבין, מהו הסמך והראיה ממהורנ"ת לכך שמארץ ישראל לא צריך לנסוע לאומן, או שיש להתקבץ בירושלים בראש השנה, הרי בראש השנה כבר היה מוהרנ"ת על הספינה בדרכו בחזרה. אם כן, כיצד מקשר רבי שלמה זצ"ל את סיפורו של מוהרנ"ת, לכך שקדושת ארץ ישראל וקדושת הצדיק הם קדושה אחת? בשביל להבין, צריך פשוט לפתוח את הספר במקום אליו שולח אותנו רבי שלמה זצ"ל, ליקוטי הלכות שלוחין ה' אות מ"א-

"שִׁיזְכָּה עַל יְדֵי הַצְּדִיק לְבָרַר הַמְּדֻמָּה שְׁלוֹ פְּדֵי שִׁינְצֵל מִכָּל הַטְּעִיּוֹת וְהַאֲוֵנוֹת הַבָּאִים עַל יְדֵי הַמְּדֻמָּה כִּפְּ... לְ... וְזֶה נְאֻמָּר מִשֶּׁה לְבָנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן, "וְלָמָּה תִּנְיָאוּן", לְשׁוֹן אֲוֵנוֹתָה... עַל כֵּן הִשְׁבִּיבוּ לוֹ שִׁיעֲבָרוּ חֲלוּצִים לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ שִׁימְסָרוּ נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְדֵי קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּוֵדָאֵי יִהְיוּ נְצוּלִים מְטַעֲיוֹת וְאוֹנָאוֹת הַנִּלְ, כִּי קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְקִדְשֵׁת הַצְּדִיק הָאֵמֶת הֵם בְּבַחֲיָנָה אַחַת כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב בְּמָקוֹם אַחֵר. וְאִז נִתְרַצָּה מִשֶּׁה לָּהֶם וְהִתְנָה עִמָּהֶם תִּנְיָאֵי זֶה שֶׁאֵם יַעֲבָרוּ חֲלוּצִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִתֵּן לָהֶם עֶבֶר הַיַּרְדֵּן, כִּי אִז אֵין פְּחָד, כִּי עַל יְדֵי מְסִירַת נַפְשָׁם לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה גַם עֶבֶר הַיַּרְדֵּן בְּחִינַת נִגְהָ נִכְלָל בְּקִדְשָׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל":

מסירות הנפש של מוהרנ"ת בדרכו לארץ ישראל, היא שקשרה אותו אל הצדיק האמת בראש השנה, גם בדרכו בחזרה. כיוון שכל מטרת הנסיעה, הייתה מסירות נפש על קדושת הצדיק וקדושת ארץ ישראל, הרי שכל הנסיעה קדושה בקדושת ארץ ישראל. [ונראה שזה כוונת רבי שלמה זצ"ל שציין את השמחה של מוהרנ"ת בראש השנה בספינה, כי אף בהיותו כבר על הספינה, בדרך חזרה מארץ ישראל, הרגיש מוהרנ"ת זיע"א שהוא בראש השנה אצל הצדיק האמת.]

- לסיים, הרוצה להוסיף ולהחכים מה כן כתב אדמו"ר מוהרנ"ת זיע"א בנסיעתו לארץ ישראל, יפתח ליקוטי הלכות אורח חיים חלק ב', שכפי שציין בהקדמה לימי מוהרנ"ת חלק ב', כל הלכה רביעית בכרך זה נכתבה בזמן נסיעה זו. ויעבור שם על כל הלכה רביעית, וימצא שם אין סוף של דיבורים וחיזוקים על הקשר האדוק שבין ראש השנה, קדושת הצדיק וקדושת ארץ ישראל... [לגבי המלים "כי מארץ ישראל גם הטובים ביניהם ומוהרנ"ת ז"ל בעצמו לא היו בראש השנה..."] כוונתו להרה"ק רבי שמעון זצ"ל משמש רבינו הקדוש זיע"א, כפי שגם ציון בדבריו של הרה"ח ר' לוי יצחק זצ"ל בגליון זה, ועוד חזון למועד לכתוב על כך, וראה עוד בקונטרס 'הזהיר לעשות כרוז' לשנת תשפ"א.]

הקדמה לגליון הבא בעז"ה.

"פי עקר קבוץ פל הנדחים הוא לארץ ישראל ולירושלים... וכן אנו מבקשים בכל יום, "ונקבצנו יחד מארבע פנפות הארץ לארצנו" והעקר לירושלים שכל בנינה מבחינת רבוי הבתים הנ"ל... פי ידיעת אלקותו וממשלתו והגדלת שמו ותברך הוא רק בירושלים... שנה עקר בחינת ראש השנה לגלות קדשת ארץ-ישראל שמתגלה דיקא על-ידי קבוץ גליות לתוכה, פי כל עבודתנו בראש השנה לגלות קדשת ארץ-ישראל לזכות לשוב לארץ-ישראל (אורח חיים ב' הלכות סעודה ד' אות ו', ז')

"פי על-ידי שיתקבצו פי פנישמתא חדא וכו' ויאמרו כל הדברים שבקדשה בכונה ובהתקשרות לצדיקים אמתיים, על-ידי זה יתמקן הכל וכנ"ל. ואז ישובו כלם לה' ותברך על-ידי הארת הדעת הנ"ל ויקים, וקא לציון גואל ולשבי פשע בייעקב וכו'. על-ידי ואני זאת בריתי אתם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיה ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם שהוא בחינת הארת הדעת הנ"ל שמאיר הצדיק בבנים ותלמידים שנקראים גם-כן בנים שמאיר בהם דעת אמתית ונפלא ונורא כזה שיאיר בהם מדור לדור לעולם שעל-ידי זה תבוא הגאולה שלמה במהרה בימינו. אמן, פן יהי רצון אמן ואמן" (אורח חיים ב', נטילת ידים לסעודה ובציעת הפת ד')

באיזה מקום בארץ ישראל זוכין לקבל אור הצדיק וקדושת ארץ ישראל בשלימות? איך זוכים לקרב את הגאולה השלמה בראש השנה?

"והשם יתברך ברחמיו הוא מסבות מתהפך, וסבב ברחמיו, שאחר יום או יומים נשמע, היות שיושב שם בסטנבול חכם הגדול מירושלים אשר קבץ על יד נדבות עבור עניי ירושלים עיר הקדש, והיה בדעתו להתעכב שם עוד שנה אחת. ופתאם נתעורר ואמר לאנשי סטנבול: תדעו שנתגלה לי שאני מכרח מיד לנסע לירושלים, כי אני רואה שהימים ממשמשיך ובאין להסתלק מן העולם, ואתם אל תיראו את עם הפרנצוין, ואין לכם לדאג עבור ישראל שילכו להתם, כי בודאי לא יאנה להם שום הזק בעזרת השם, וה' ישמרם ברחמיו עד בואם לשם. כי כבר נרשם מקום קבורתי בירושלים. ומיד שמעו לדבריו, והלכו ושכרו מיד ספינה גדולה, והכריזו: מי שרוצה לילך על הספינה ילך. והלכו הרבה אנשים ונשים וטף הן מאנשי ספרד והן מאנשי אשכנז, ונסע רבנו זכרוננו לברכה, גם-כן על ספינה זו לארץ הקדש. ודבר רבנו זכרוננו לברכה עם החכם מירושלים הנ"ל שיקח אותנו לירושלים, כי אמר שאינו רוצה להיות לא בצפת ולא בטבריה. וכן המתקן סוד ביניהם. (שבחי הר"ן סיפור נסיעתו לארץ ישראל של אדמו"ר הקדוש מוהר"ן זיע"א)

"שמעתי מזקני מרומי אנ"ש ז"ל רמז מהסוד הזה..."

המשך יבוא...

הרבי נמצא כאן! ערב ראש השנה היו הולכים

לכותל! היו הולכים לרבי!

מגדולי מעתיקי השמועה הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל:

"ר' אברהם ב"ר נחמן... הוא אחז שלא נוסעים מארץ

ישראל! הוא לא אמר 'אין לי פה את הרבי' יש לי את

הרבי כאן גם כן! הרבי נמצא כאן!"

שאלה: אתה אחז שהרבי פה בראש השנה?

הרה"ח ר' לוי יצחק זצ"ל: הוא היה הולך לרבי לכותל, הוא

היה נוהג לומר 'כשאני הולך לכותל, אני הולך לרבי!'

כדי לשמוע שיחה זו בקולו של מעתיק השמועה הרה"ח ר' לוי יצחק,

התקשר עכשיו למספר 0773362396 שלוחה 2 הקלטה ראשונה

כולל ההקלטות נוספות של הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל, על הקיבוץ בירושלים

לקבלת ההקלטה באי מייל – uiny@okmail.co.il

להערות, לשאלות, לקבלת החוברת 'הזהיר לעשות כרוז המלא' –

כל הציטוטים של תלמידי רבינו הקדוש זיע"א על פי סדר הדורות

בנושא 'אומן בירושלים', ולכל ענייני הקיבוץ ע"ש רבינו הקדוש

מוהר"ן בראש השנה בירושלים. ניתן לשלוח אי מייל לכתובת –

uiny@okmail.co.il